

MICHAŁ SOBOL

Problematyka *imperium* Państwowej Inspekcji Pracy na przykładzie wystąpienia inspektora pracy

Streszczenie

Wystąpienie inspektora pracy stanowi niewładczą formę egzekwowania praw pracowniczych. W tym kontekście dostrzec można spektrum problemów związanych zarówno z oddziaływaniem samego środka prawnego, odwoływaniem się od niego, jak i z rolą, jaką pełni on w zapewnianiu przestrzegania praw pracowniczych. Dotychczasowe orzecznictwo i piśmiennictwo wskazuje wprost, że niezastosowanie się przez pracodawcę do treści wystąpienia inspektora pracy nie pociąga za sobą żadnych negatywnych konsekwencji prawnych. Mimo to zatrudniający, którzy nie godzą się na rozwiązania zalecone przez organ w drodze wystąpienia inspektora pracy, postrzegają ten specyficzny środek jako szczególny rodzaj decyzji. Sama decyzja wydaje się z kolei naturalnym przejawem wskazywania podmiotowi prawa indywidualnych kierunków swoich zachowań przez państwo, władzę. W istocie jednak jest to inny akt.

Artykuł podaje w wątpliwość realizację założonego przez prawodawcę modelu nadzoru i kontroli nad pracą w świetle środka, jakim jest wystąpienie inspektora pracy. W efekcie dopuszczenie tego środka jako pozostawionego kontrolującemu do dyskrejonalnego użycia prowadzić może do utrwalenia poczucia braku sprawczości organów państwa w zakresie ochrony praw pracowniczych, szczególnie że przypadki jego zastosowania stanowią katalog otwarty, w którego zakres wchodzi zagadnienia dotyczące m.in. czasu pracy czy zatrudnienia młodocianych. W celu lepszego zrozumienia tych tendencji omówiono dwa przykłady oddziaływania Państwowej Inspekcji Pracy w sytuacjach rażącego naruszenia norm prawa pracy.

Wskazany został również kierunek *de lege ferenda*, który sprowadza się do ustanowienia instytucji „ponownej kontroli” pracodawcy. Istnienie niewładczego „polecenia”, „zalecenia”, jakim jest wystąpienie inspektora pracy, jest bowiem przejawem realizacji art. 17 ust. 2 konwencji nr 81 MOP, który nie pozostawałby w relacji niezgodności z konsekwencją w postaci skierowania wystąpienia.

Słowa kluczowe: Państwowa Inspekcja Pracy – nadzór nad pracą – ochrona pracy – wystąpienie inspektora pracy